

MEDIACJE W SPRAWACH O WYKROCZENIA

Fundacja TAURUS

Mediacje w sprawach o wykroczenia

Postępowanie mediacyjne jest możliwe nie tylko w sprawach cywilnych, rodzinnych czy karnych. Mediacje mogą znaleźć zastosowanie także w postępowaniach w sprawach o wykroczenia. Podstawą prawną mediacji w takich przypadkach jest art. 8 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, który odsyła do stosowania odpowiednio przepisów Kodeksu postępowania karnego, w tym art. 23 a K.p.k. regulującego kwestie prawne związane z postępowaniem mediacyjnym.

Mediacje na etapie czynności wyjaśniających

W przypadku popełnienia wykroczenia, na wstępnym etapie postępowania, w celu ustalenia, czy istnieją w ogóle podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie oraz zebrania danych niezbędnych do sporządzenia takiego wniosku, Policja z urzędu przeprowadza tzw. czynności wyjaśniające. Czynności te w miarę możliwości należy podjąć w miejscu popełnienia czynu bezpośrednio po jego ujawnieniu. Powinny one być zakończone w ciągu miesiąca od ich podjęcia.

W ramach czynności wyjaśniających organ prowadzący może, z inicjatywy lub za zgodą osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie i pokrzywdzonego, skierować sprawę do instytucji lub osoby do tego uprawnionej, w celu przeprowadzenia mediacji.

Kiedy można skierować sprawę do mediacji?

Sprawa może zostać skierowana do mediacji zawsze, gdy istnieje szansa na pojednanie między pokrzywdzonym, a obwinionym oraz na zawarcie porozumienia w kwestii naprawienia szkód czy zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wyrządzoną wykroczeniem. Mediacja to zatem nic innego, jak dobrowolne negocjacje pomiędzy stronami postępowania w sprawach o wykroczenia, z udziałem osoby trzeciej, czyli neutralnego mediatora.

W przypadku, gdy w sprawie o wykroczenie wniesiono już wniosek o ukaranie, o skierowaniu sprawy do mediacji przesądza sąd lub referendarz sądowy. Wymagane jest uprzednie uzyskanie na to zgody od obwinionego i pokrzywdzonego. Udział w postępowaniu mediacyjnym jest dobrowolny.

Postanowienie o skierowaniu sprawy do instytucji lub osoby do tego uprawnionej:

W treści postanowienia sądu o skierowaniu sprawy do instytucji lub osoby do tego uprawnionej podaje się:

- nazwę instytucji albo imię i nazwisko osoby powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego;
- imię i nazwisko obwinionego oraz imię i nazwisko albo nazwę pokrzywdzonego;
- czyn zarzucany obwinionemu oraz jego kwalifikację prawną;
- akta sprawy udostępniane instytucji albo osobie powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego;
- warunki udostępnienia akt sprawy instytucji albo osobie powołanej do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego;
- termin zakończenia postępowania mediacyjnego.

Strony postępowania mediacyjnego – obwiniony i pokrzywdzony, powinny zostać pouczone o celach i zasadach postępowania mediacyjnego (dobrowolność, bezstronność i poufność mediacji). Każdy może w dowolnym momencie cofnąć zgodę na mediację.

Obowiązująca podczas postępowania mediacyjnego zasada poufności mediacji daje gwarancję, że informacje uzyskane w toku mediacji, nawet jeśli mediacja nie zakończy się sukcesem, nie mogą zostać wykorzystane przez żadną ze stron w dalszym etapie postępowania. Wyjątkiem od tej reguły jest wyrażenie przez strony zgody na ujawnienie informacji pozyskanych w toku mediacji.

Kto prowadzi mediacje w sprawach o wykroczenia?

Mediacje może prowadzić tzw. „instytucja uprawniona”, czyli instytucja, która:

- zgodnie ze swoimi zadaniami statutowymi została powołana do wykonywania zadań w zakresie mediacji, resocjalizacji, ochrony interesu społecznego, ochrony ważnego interesu indywidualnego lub ochrony wolności i praw człowieka,
- zapewnia przeprowadzenie postępowania mediacyjnego przez osoby spełniające określone warunki,
- ma warunki organizacyjne umożliwiające przeprowadzenie postępowania mediacyjnego,
- została wpisana do wykazu instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego prowadzonego w sądzie okręgowym.

Do przeprowadzenia mediacji uprawniona jest tzw. „osoba uprawniona”, czyli osoba, która:

- posiada obywatelstwo polskie, obywatelstwo innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej albo obywatelstwo innego państwa, jeżeli na podstawie przepisów prawa Unii Europejskiej przysługuje jej prawo podjęcia zatrudnienia lub samozatrudnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w tych przepisach,
- korzysta w pełni z praw publicznych i ma pełną zdolność do czynności prawnych,
- ukończyła 26 lat,
- zna język polski w mowie i piśmie,
- nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- ma umiejętności i wiedzę w zakresie przeprowadzania postępowania mediacyjnego, rozwiązywania konfliktów i nawiązywania kontaktów międzyludzkich,
- daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków,
- została wpisana do wykazu.

Ile trwa postępowanie mediacyjne w postępowaniu w sprawie o wykroczenie?

Postępowanie mediacyjne nie powinno trwać dłużej niż miesiąc. Jest to termin instrukcyjny i jego przekroczenie nie wywołuje jakichkolwiek skutków procesowych. Skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego jest fakultatywne. Możliwe jest wielokrotne przekazywanie sprawy do postępowania mediacyjnego.

Mediator zobligowany aby jest niezwłocznie po otrzymaniu przez niego postanowienia o skierowaniu sprawy do postępowania mediacyjnego skontaktować się ze stronami postępowania tj. z obwinionym oraz pokrzywdzonym w celu określenia miejsca i czasu przeprowadzenia spotkania.

Jaki jest cel mediacji?

Celem mediacji jest doprowadzenie do zawarcia ugody między stronami. Pokrzywdzony nie musi zgadzać się na udział w spotkaniu, w którym będzie uczestniczył jednocześnie obwiniony. Mediator może zorganizować rozmowę indywidualnie z każdą ze stron.

Przebieg mediacji

Mediatorowi udostępnia się akta sprawy w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego.

Mediacja może zakończyć się zawarciem ugody w sprawie naprawienia szkody powstałej w wyniku wykroczenia lub zadośćuczynienia za doznaną w wyniku wykroczenia krzywdę albo brakiem takiej ugody. Po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego mediator niezwłocznie sporządza pisemne sprawozdanie z wyników postępowania mediacyjnego i przedstawia je organowi, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego.

Zawarta w wyniku mediacji ugoda nie kończy postępowania w sprawie o wykroczenie, jednak ugoda może wpływać na wymiar kary. Pojednanie się obwinionego z pokrzywdzonym może także mieć znaczenie dla złagodzenia kary. Ugoda może przyczynić się do uwzględnienia wniosku o dobrowolne poddanie się karze. Sąd, wyrokując, bierze pod uwagę wyniki mediacji przeprowadzonej pomiędzy pokrzywdzonym, a obwinionym.

Zawarta w toku postępowania ugoda może stanowić podstawę uzyskania klauzuli wykonalności.

Postępowanie mediacyjne jest bezpłatne - koszty ponosi Skarb Państwa.

WIĘCEJ INFORMACJI NA STRONIE: WWW.PORADYPRAWNE-TAURUS.PL

INFORMATOR ZOSTAŁ PRZYGOTOWANY W RAMACH REALIZACJI PRZEZ FUNDACJĘ TAURUS ZADANIA PUBLICZNEGO W ZAKRESIE PROWADZENIA NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ, NIEODPŁATNEGO PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO, BEZPŁATNEJ MEDIACJI ORAZ EDUKACJI PRAWNEJ W POZNANIU W 2024R.

INFORMATOR ZOSTAŁ SFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW Z BUDŻETU MIASTA POZNANIA W RAMACH DOTACJI Z BUDŻETU PAŃSTWA.